

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

Kujawsko-Pomorski
Fundusz Pożyczkowy

Fundusz
Pożyczkowy

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Diagnoza III sektora w woj. kujawsko-pomorskim pod kątem potrzeb i możliwości w zakresie finansowania zwrotnego

RAPORT

Toruń, 20 lutego 2012 r.

SPIS TREŚCI

1.	Wstęp	Str. 3
2.	Konsultacje społeczne	Str. 3
3.	Metodologia badania	Str. 6
4.	Charakterystyka grupy podmiotów objętych badaniem	Str. 7
5.	Informacja na temat kondycji finansowej i źródeł finansowania działalności PES	Str. 9
6.	Udział PES w absorpcji środków UE i związane z tym trudności	Str. 16
7.	Zapotrzebowanie PES w zakresie finansowania zwrotnego. Bariery w dostępie do pożyczek i kredytów dostępnych na rynkach komercyjnych.	Str. 18
8.	Podsumowanie	Str. 24
9.	Załączniki	Str. 26

1. WSTĘP

Diagnoza III sektora w woj. kujawsko-pomorskim pod kątem potrzeb i możliwości w zakresie finansowania zwrotnego przygotowana została w związku z realizacją innowacyjnego projektu „Fundusz pożyczkowy ES” współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

Projekt realizuje Partnerstwo CISTOR Stowarzyszenie Partnerstwo Społeczne (Lider) oraz Kujawsko-Pomorski Fundusz Pożyczkowy Sp. z o.o.

Głównym celem realizacji projektu jest wypracowanie i przetestowanie nowego narzędzia wsparcia PES, które zwiększy ich stabilność finansową. Narzędziem tym są pożyczki dostosowane do potrzeb organizacji III sektora.

Zamysłem Partnerstwa jest stworzenie szybkiego, prostego instrumentu wspierania dobrych pomysłów i inwestycji III sektora. Pożyczki będące produktem projektu Fundusz pożyczkowy ES mają również uzupełnić ofertę dla podmiotów ekonomii społecznej, które borykają się z przejściowymi problemami finansowymi.

Środki, którymi dysponować będzie fundusz pożyczkowy dla podmiotów ekonomii społecznej będą mogły być przeznaczone także na sfinansowanie celów, których osiągnięcie nie byłoby możliwe z innych źródeł, np. funduszy europejskich czy dotacji celowej jednostek samorządu terytorialnego. Po zmodyfikowaniu produktu na podstawie doświadczeń z jego testowania wypracowana procedura będzie upowszechniana - m.in. wśród innych funduszy pożyczkowych i poręczeniowych na terenie kraju.

2. KONSULTACJE SPOŁECZNE

W dniu 9 lutego br. Lider projektu „Fundusz pożyczkowy ES” CISTOR Stowarzyszenie Partnerstwo Społeczne w porozumieniu z Partnerem Projektu Kujawsko – Pomorskim Funduszem Pożyczkowym Sp. z o.o. zorganizowało spotkanie z przedstawicielami podmiotów ekonomii społecznej województwa kujawsko – pomorskiego.

W spotkaniu wzięli udział przedstawiciele poniższych podmiotów sektora ekonomii społecznej:

1. Izba Przemysłowo-Handlowa w Toruniu
2. Stowarzyszenie Na Rzecz Aktywności Społeczno-Artystycznej
3. Stowarzyszenie Międzynarodowe Centrum Zarządzania Informacją - ICIMSS
4. Toruńskie Towarzystwo Tradycji Morskich
5. "Jestem" Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom Niepełnosprawnym i Osobom Potrzebującym Wsparcia
6. Fundacja Społeczno-Charytatywna "Pomoc Rodzinie i Ziemi" Hospicjum dla Dzieci "Nadzieja"
7. Toruńskie Stowarzyszenie Aktywności Społecznej
8. Lekarskie Stowarzyszenie Senioratu w Toruniu
9. Kujawsko-Pomorskie Stowarzyszenie Przewoźników Międzynarodowych w Bydgoszczy z/s w Lipnikach
10. Spółdzielnia Socjalna Kreatywni
11. Stowarzyszenie "Bractwo Więzienne"
12. Fundacja Nie Tylko Matka Polka

13. Pomorska Fundacja Rozwoju, Kultury i Sztuki
14. Stowarzyszenie Na Rzecz Rozwoju Kobiet GINEKA
15. Fundacja Gospodarcza Pro Europa
16. Stowarzyszenie Wspierania Rozwoju Gospodarczego Ziemi Świeckiej „Inkubator Przedsiębiorczości”
17. Stowarzyszenie Kujawsko-Pomorski Ośrodek Wsparcia Inicjatyw Pozarządowych „TŁOK”
18. Stowarzyszenie Dzieciom i Młodzieży WĘDKA im. Każdego Człowieka
19. Stowarzyszenie św. Łukasza
20. Katolickie Stowarzyszenie Apostolskie w Służbie Nowej Ewangelizacji "Wspólnota Pieśń Nowa"
21. Stowarzyszenie ds. Osób Niepełnosprawnych Toruń
22. Stowarzyszenie Aktywnych Seniorów

Celem tego spotkania było poznanie potrzeb sektora ekonomii społecznej w zakresie dodatkowego wsparcia ich działalności w postaci umożliwienia ubiegania się o pożyczki na finansowanie działalności PES. Spotkanie składało się z dwóch części. W pierwszej Uczestnicy zostali zapoznani z projektem „Fundusz pożyczkowy ES” przez Przedstawicieli Partnerstwa tegoż projektu oraz poproszeni o wypełnienie ankiety stanowiącej załącznik do niniejszego raportu. W drugiej części odbyły się konsultacje społeczne moderowane przez p. Przemysława Pawłaka służące poznaniu oczekiwań przedstawicieli sektora ekonomii społecznej wobec oczekiwanego przez nich narzędzia wsparcia finansowego prowadzonej działalności statutowej. Konsultacje z przedstawicielami PES były prowadzone w następującym zakresie merytorycznym:

1. Obszary działalności PES, które wymagają wsparcia finansowego w postaci pożyczki.
2. Wielkość zapotrzebowania na środki finansowe w formie pożyczki.
3. Warunki udzielania wsparcia finansowego – pożyczki dla podmiotów sektora ekonomii społecznej.
4. Zapotrzebowanie podmiotów ekonomii społecznej na dodatkowe usługi udzielane kompleksowo wraz ze wsparciem finansowym w postaci pożyczki.

Ad. 1

W wyniku przeprowadzonej dyskusji moderowanej przedstawiciele sektora PES wskazali następujące obszary finansowania własnej działalności wymagające potencjalnie wsparcia finansowego w postaci pożyczki:

- Wsparcie pomostowe umożliwiające finansowanie projektów zewnętrznych (głównie wskazywano na projekty PO KL, pojedynczy głos dotyczył projektów PROW) do czasu wpłynięcia kolejnej transzy realizowanego projektu;
- Inwestycje w infrastrukturę PES – remonty, modernizacje własnej lub wynajmowanej bazy lokalowej;
- Sfinansowanie utworzenia zakładu aktywizacji zawodowej;
- Sfinansowanie środków obrotowych w pierwszych miesiącach działalności nowych podmiotów sektora ekonomii społecznej;
- Sfinansowanie kosztów bieżącej działalności instytucji sektora NGO (w tym kosztów płac personelu) w okresie przełomu roku kalendarzowego (XII – I), kiedy są największe problemy z płynnością finansową – zależność od systemu wypłat i rozliczeń dotacji z jednostkami sektora publicznego, głównie samorządu terytorialnego

Ad 2.

Wielkość zapotrzebowania na sfinansowanie opisanej powyżej działalności jest bardzo duża. Uczestnicy konsultacji wskazywali na kwoty od kilku tysięcy złotych na drobne prace remontowo – adaptacyjne oraz na sfinansowanie środków obrotowych na starcie nowego podmiotu ekonomii społecznej poprzez kilkudziesięciotysięczne pożyczki pomostowe na finansowanie realizowanych projektów do czasu wpłynięcia kolejnych transz dotacji z funduszy Unii Europejskiej aż po kwotę 500 000 zł na założenie zakładu aktywizacji zawodowej. Próbuąc uogólniać wnioski płynące z dyskusji moderowanej można stwierdzić, iż istnieje zapotrzebowanie wśród obecnych na spotkaniu konsultacyjnym przedstawicieli PES na trzy produkty wsparcia finansowego w postaci pożyczek:

1. Wsparcie dla PES w pierwszych miesiącach działalności – w kwotach do 20 000 zł.
2. Wsparcie dla doświadczonych PES realizujących projekty UE lub finansowane z dotacji rozliczanych po zakończonym projekcie – zapotrzebowanie na dotacje w przedziale 50 000 – 150 000 zł. W tej kategorii mieszczą się też dotacje na poprawę płynności finansowej w okresach braku obsługi dotacji z instytucji sektora JST na przełomie kolejnych lat kalendarzowych.
3. Indywidualne duże projekty inwestycyjne – np. prace modernizacyjne otrzymanych lokali dla prowadzenia działalności statutowej lub rozszerzenia działalności jak w przypadku organizacji zakładu aktywizacji zawodowej – w tych przypadkach zapotrzebowanie finansowe jest największe i są to kwoty rzędu kilkuset tysięcy złotych.

Ad 3.

W zakresie warunków otrzymania pożyczek na działalność PES uczestnicy konsultacji zwracali uwagę w trakcie dyskusji moderowanej na następujące kwestie:

- Niskie oprocentowanie pożyczek dla PES. Część uczestników spotkania postulowała wręcz oprocentowanie na poziomie 0 %. Z przebiegu dyskusji wynika jednak, że oprocentowanie w granicach 2 % byłoby akceptowalne przez większość PES zainteresowanych otrzymaniem pożyczki.
- Dużą adaptacyjność Pożyczkodawców w zakresie karencji spłaty kapitału i odsetek – sugestia dostosowania się do indywidualnych potrzeb Pożyczkobiorców (prośby o indywidualne negocjowanie okresów karencji, w tym także karencji spłaty odsetek od kapitału, z danym PES).
- Umożliwienie jak najdłuższego okresu spłaty pożyczki – nawet ponad 60 m-cy deklarowane jako proponowany maksymalny czas spłaty pożyczki przez Przedstawiciela K-PFP obecnego na spotkaniu konsultacyjnym.

Ad 4.

Ciekawe wnioski zostały zgłoszone w zakresie potrzeb usług dodatkowych przez PES zainteresowane otrzymaniem pożyczki na rozwój swojej działalności.

W trakcie dyskusji moderowanej zwrócono uwagę na potrzebę zapewnienia poniższych usług dodatkowych stanowiących uzupełnienia dla kompleksowej usługi wsparcia finansowego w postaci pożyczki na sfinansowanie działalności PES:

- Korzystanie z usług inkubatora przedsiębiorczości społecznej – głównie poprzez zapewnienie powierzchni biurowej wyposażonej w podstawowy sprzęt biurowy. Dotyczy wsparcia PES w początkowym okresie działalności oraz osób pragnących założyć PES.
- Doradztwo ekonomiczne – finansowe przy opracowaniu wniosku o dotacje i biznes planu dla dotacji inwestycyjnych których wkład własny byłby finansowany/współfinansowany za pomocą pożyczki inwestycyjnej.

- Doradztwo inwestycyjne – wsparcie doradcze dla pracowników PES w procesie realizacji i rozliczania inwestycji finansowanych z udzielonej pożyczki
- Usługi „brokera informacji” – pomoc w określaniu średnich cen rynkowych usług i towarów niezbędnych na etapie szacowania wartości inwestycji, a tym samym kwoty potrzebnej pożyczki.

3. METODOLOGIA BADANIA

Badanie przeprowadzone zostało metodą ankietową. Na jego potrzeby opracowano formularz ankiety zawierający pytania dot.:

- Form, celów i okresu działalności PES,
- Kondycji finansowej PES i źródeł finansowania ich działalności,
- Kwestii udziału PES w realizacji projektów dofinansowanych ze środków UE i problemów z tym związanych. Podkreśla się tu, iż ankietowanych pytano nie tylko o projekty finansowane z EFS, ale także przedsięwzięcia inwestycyjne,
- Możliwości i potrzeb PES w kontekście zaciągania pożyczek i kredytów, barier w dostępie do środków zewnętrznych oraz celów, na które podmioty te planują zaciąganie zobowiązań finansowych.

Ze względu na innowacyjność opracowywanego w ramach projektu produktu finalnego oraz fakt, iż do tej pory dokonano jedynie wstępnego rozeznania jeśli chodzi o potrzeby PES w zakresie produktów finansowych, ankietę oparto na pytaniach półotwartych (pytania wyboru) i otwartych. Umożliwiło to „przekrojowy” ogląd sytuacji różnych PES, w zależności od formy ich działalności, okresu istnienia, celów statutowych etc. Formularz ankiety stanowi zał. nr 1 do *Raportu*. Z tego samego powodu pytania wyboru, z wyjątkiem tych dotyczących formy działalności, księgowości oraz kwestii realizacji projektów dofinansowanych ze środków UE (co do zasady pytania rozstrzygnięcia), umożliwiały udzielenie na nie więcej niż jednej odpowiedzi.

Wyniki ankietyzacji podsumowane zostały na dwóch arkuszach:

1. Dotyczącym pytań wyboru,
2. Odnoszącym się do pytań otwartych, zawierającym formularz *a* i *b*.

Arkusz nr 1 przedstawia w układzie zero-jedynkowym ilość wskazanych odpowiedzi dla danego pytania oraz %, jaki ta liczba stanowi w ogólnej liczbie ankietowanych. *Arkusz nr 2 a* gromadzi udzielone odpowiedzi na pytania otwarte oraz odpowiedzi z kategorii „inne” na pytania półotwarte. Na podstawie analizy danych z tego arkusza dokonano kategoryzacji odpowiedzi udzielonych przez uczestników, tzn. ustalono przedziały wartości oraz pogrupowano odpowiedzi inne niż liczbowe. Wyniki wskazań na ustalone kategorie przedstawiono w *Arkuszu 2 b*. Wzory arkuszy podsumowania stanowią załącznik nr 2 do *Raportu*.

Celem dotarcia do jak najszerzej grupy PES, kolportaż ankiety odbył się w dniach 9-14.02.2012 trzytorowo (dane kontaktowe PES zaczerpnięto z bazy danych NGO):

- Ankietę w wersji „papierowej” wypełnili przedstawiciele PES obecni na spotkaniu konsultacyjnym w dniu 9.02.2012.
- Elektroniczna wersja ankiety rozesłana została przez Lidera w projekcie do kujawsko-pomorskich PES za pomocą poczty elektronicznej. Tą samą drogą odbiorcy odsyłali wypełnione formularze.
- Ankietę upowszechniono poprzez formularz *on-line*.

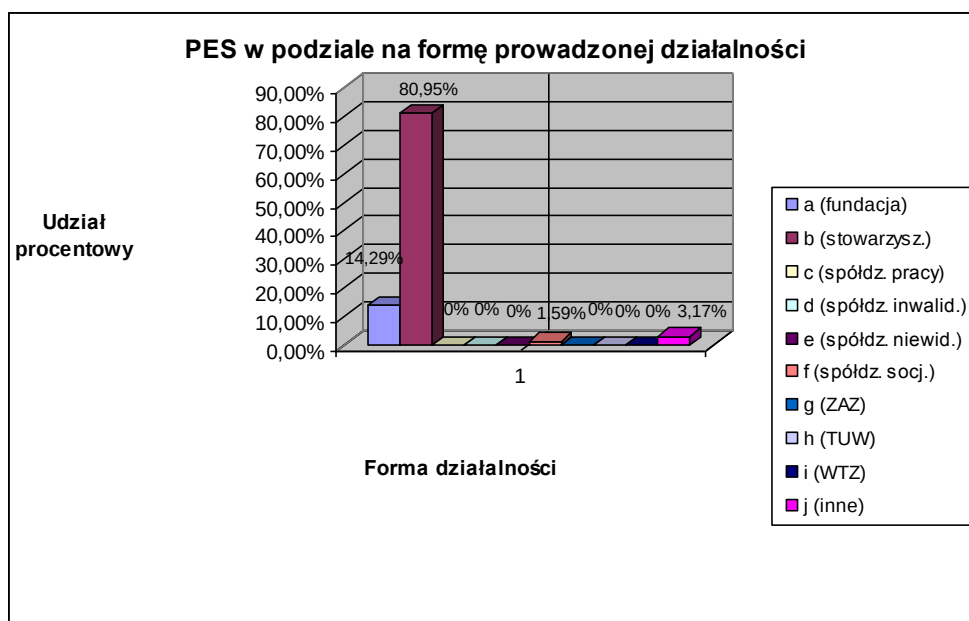
Konsekwencją tego faktu było m.in. to, że realizatorzy projektu otrzymali 3 ankiety zdublowane, tzn. trzy podmioty wypełniły formularz dwukrotnie. Pod uwagę wzięto każdorazowo tylko jedną ankietę. Wyboru właściwej wersji dokumentu dokonano w następujący sposób:

- W pierwszej kolejności honorowano dokument wskazujący do kontaktu osobę uprawnioną do podejmowania wiążących decyzji z ramienia podmiotu,
- Weryfikowano zgodność podstawowych danych zawartych w ankiecie z informacjami zawartymi na stronie internetowej danego podmiotu oraz w bazie NGO.

4. CHARAKTERYSTYKA GRUPY PODMIOTÓW OBJETYCH BADANIEM

Badaniem objęto łącznie 63 podmioty ekonomii społecznej z terenów województwa kujawsko-pomorskiego o następujących **formach prowadzonej działalności**:

- Fundacja – 9 (14,29%),
- Stowarzyszenie – 51 podmiotów (80,95%),
- Spółdzielnia socjalna – 1 podmiot (1,59%),
- Inne (tu: 1 izba gospodarcza i 1 społeczno-zawodowa organizacja rolników) - 3,17%.

Wykres nr 1 – PES objęte badaniem ze względu na formę prowadzonej działalności. Źródło: opracowanie własne.

Zdiagnozowana struktura ankietowanych podmiotów ekonomii społecznej jest zbliżona do tej, jaka wyróżniła się z *Badania potencjału organizacji pozarządowych* przeprowadzonego w 2009 r. na grupie 130 organizacji pozarządowych przez Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego – stowarzyszenia stanowiły wówczas 80,8% grupy badanej, fundacje 12,3%, natomiast podmioty o „innym” statusie 2,3%.

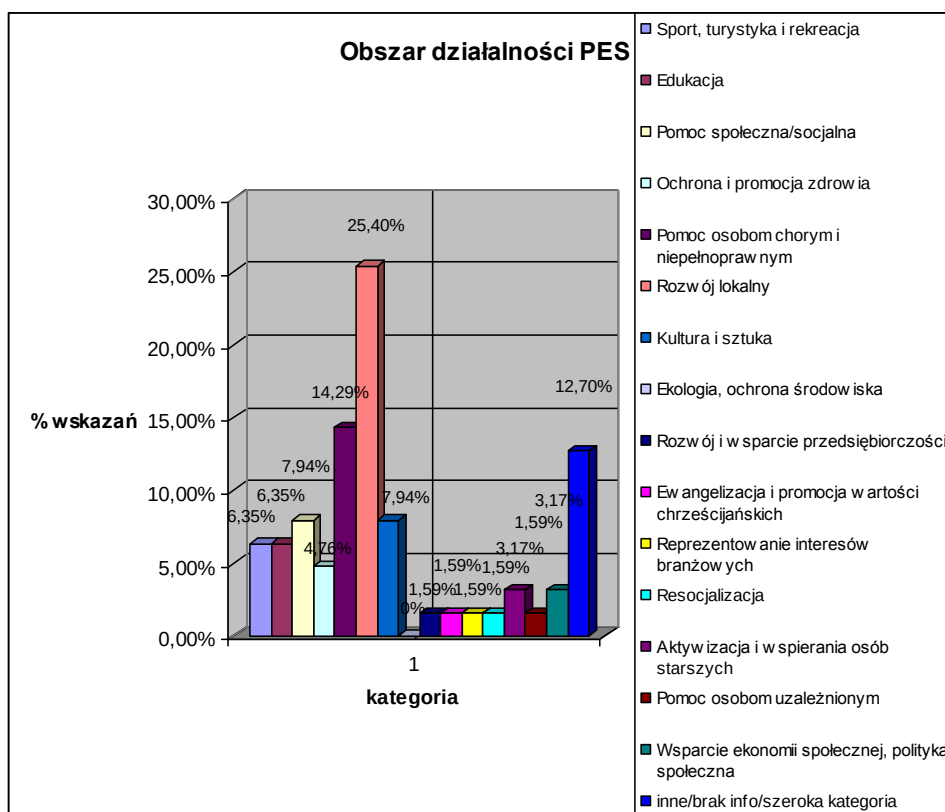
Analiza **celów statutowych PES** pozwoliła na określenie następujących **głównych obszarów ich działalności**:

- Sport, turystyka i rekreacja (4 wskazania, 6,35% badanych),
- Edukacja (4 wskazania, 6,35% badanych),

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

- Pomoc społeczna/socjalna (5 wskazania, 7,94% badanych),
- Ochrona i promocja zdrowia (3 wskazania, 4,76% badanych),
- Pomoc osobom chorym i niepełnoprawnym (9 wskazań, 14,29% badanych)
- Rozwój lokalny (16 wskazań, 25,40% badanych),
- Kultura i sztuka (5 wskazań, 7,94% badanych),
- Rozwój i wsparcie przedsiębiorczości (1 wskazanie, 1,59% badanych),
- Ewangelizacja i promocja wartości chrześcijańskich (1 wskazanie, 1,59% badanych),
- Reprezentowanie interesów branżowych (1 wskazanie, 1,59% badanych)
- Resocjalizacja więźniów (1 wskazanie, 1,59% badanych),
- Aktywizacja i wspierania osób starszych (2 wskazania, 3,17% badanych),
- Pomoc osobom uzależnionym (1 wskazanie, 1,59% badanych),
- Wsparcie ekonomii społecznej, polityka społeczna (2 wskazania, 3,17% badanych),
- inne/brak info (8 wskazań, 12,70% badanych).

Graficzne zobrazowanie tego podziału zawiera poniższy wykres:

Wykres nr 2 – Obszary działalności PES. Źródło: opracowanie własne.

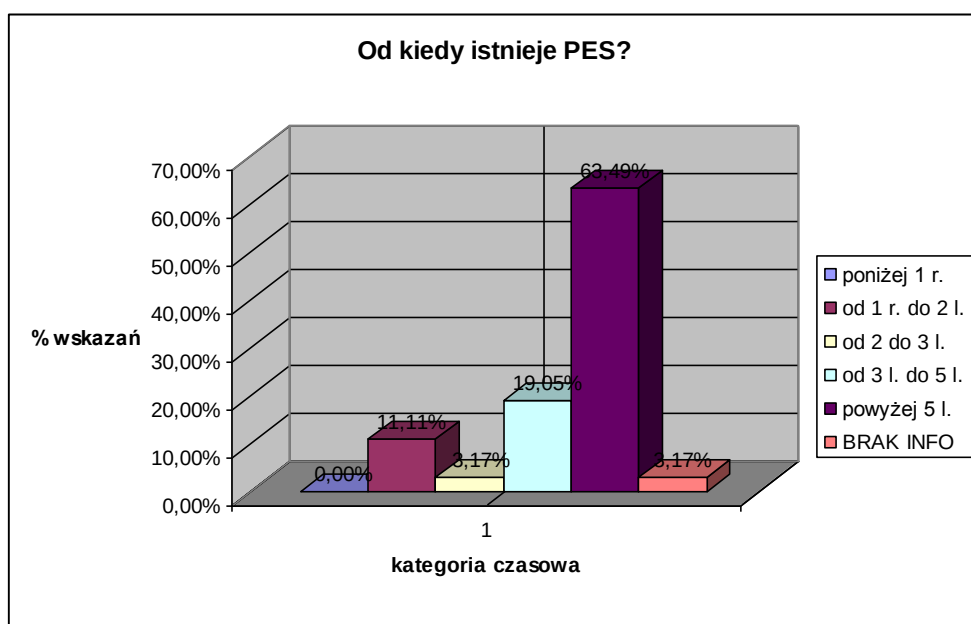
Z powyższej definicji obszarów działania wynika, iż kujawsko-pomorskie PES kierują usługi bezpośrednio do swoich klientów, co wymaga posiadania odpowiedniej infrastruktury, możliwości logistycznych i finansowych. Jest to szczególnie istotne z punktu widzenia prowadzenia działalności statutowej skierowanej do osób chorych, niepełnosprawnych i starszych (organizacja turnusów rehabilitacyjnych, usługi opiekuńcze, dostosowanie pomieszczeń i budynków do potrzeb niepełnosprawnych), edukacyjnej (wyposażenie pracowni), wspierającej przedsiębiorczość (organizacja „biur” w inkubatorach przedsiębiorczości). Potrzebę zainwestowania w środki trwałe 8

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

mają również spółdzielnie socjalne oraz inne podmioty sprzedające swoje usługi lub wytworzone towary na rynku komercyjnym.

Pod uwagę wzięto również – jako jeden z czynników standardowo branych pod uwagę podczas oceny zdolności kredytowej/pożyczkowej – **długość funkcjonowania podmiotu**. W przypadku badanej grupy podmiotów przedstawia się to następująco:

- żaden podmiot nie istnieje poniżej 1 roku,
- od 1 roku do 2 lat istnieje 7 podmiotów (11,11%),
- od 2 lat do 3 lat istnieją 2 podmioty (3,17%),
- powyżej 5 lat liczy 40 podmiotów (63,49 %),
- informacji nie udzieliły 2 podmioty (3,17%).

Wykres nr 3 – długość istnienia PES. Źródło: opracowanie własne.

Można zatem przyjąć, że grono PES to instytucje „okrzepłe”, o ugruntowanej i stabilnej pozycji w III sektorze, co może korzystnie wpłynąć na nie jako potencjalnych pożyczkobiorców. Wyniki niniejszego badania mają potwierdzenie w raporcie: „*Badanie potencjału organizacji pozarządowych*” przeprowadzonego w 2009 r. na grupie 130 organizacji pozarządowych przez Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego – tutaj 17 % to organizacje działające krócej niż 2 lata, 50 % - organizacje działające powyżej 7 lat, a 39,2 % - to organizacje działające dłużej niż 10 lat.

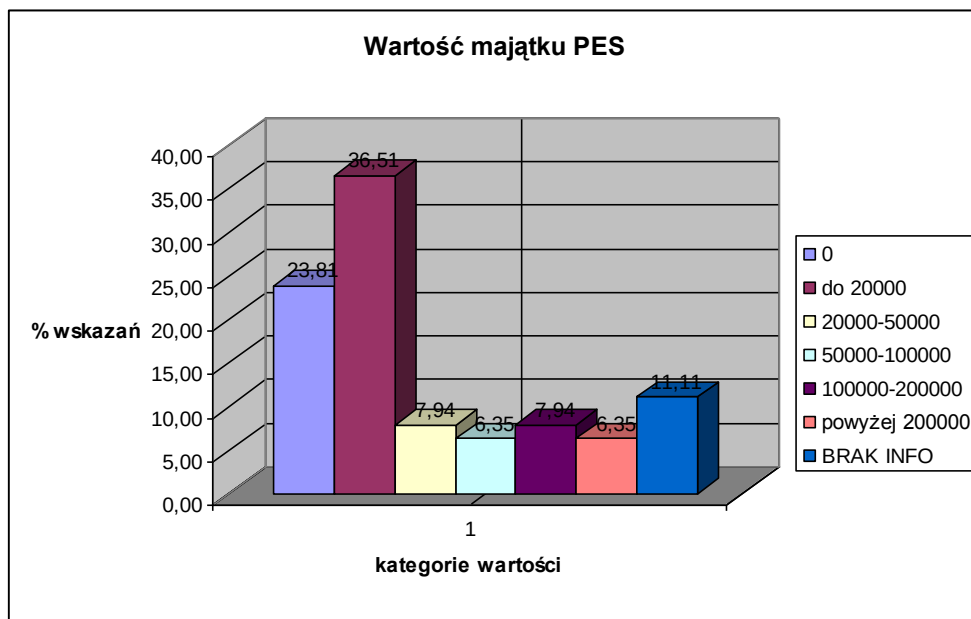
5. INFORMACJA NA TEMAT KONDYCJI FINANSOWEJ I ŹRÓDEŁ FINANSOWANIA DZIAŁALNOŚCI PES

Wartość majątku PES jest istotna z punktu widzenia ewentualnego zabezpieczenia pożyczki. W przypadku ankietowanych podmiotów mamy do czynienia z następującą strukturą majątkową:

- Brak majątku – 15 wskazań, 23,81% badanych,
- Majątek do 20.000,00 zł – 23 wskazania, 36,51% badanych,
- Majątek od 20.000,00 zł do 50.000,00 zł – 5 wskazań, 7,94 %,

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

- Majątek od 50.000,00 zł do 100.000,00 zł – 4 wskazania, 6,35 badanych,
- Majątek od 100.000,00 zł do 200.000,00 – 5 wskazań, 7,94%,
- Majątek powyżej 200.000,00 zł – 4 wskazania, 6,35%,
- Brak informacji – w przypadku 7 podmiotów (11,11%).

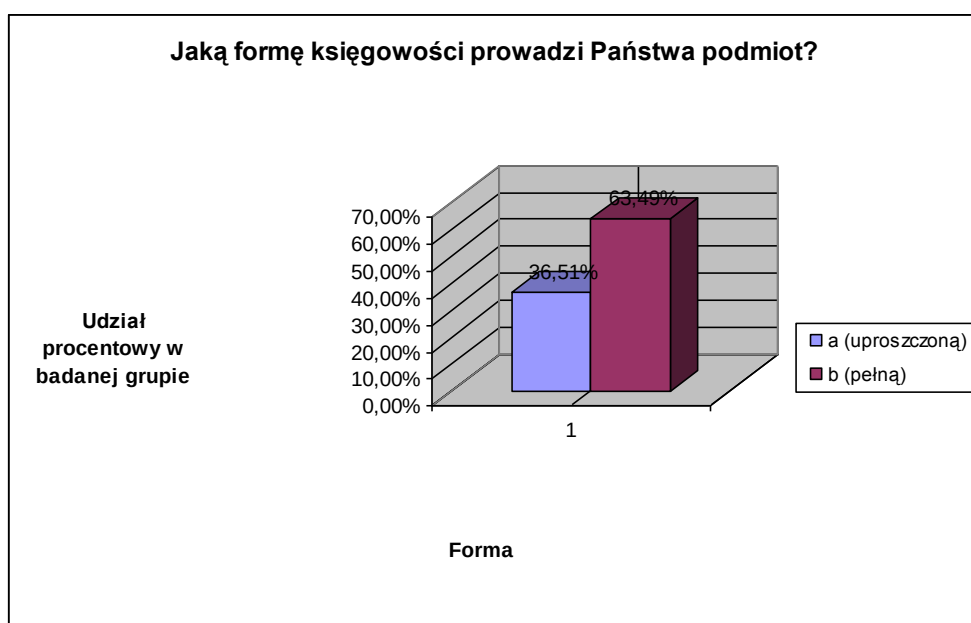

Wykres nr 4 – Wartość majątku PES. Źródło: opracowanie własne.

Z powyższego zestawienia wynika, że ponad 50% przebadanych PES albo w ogóle nie posiada majątku, albo posiada jedynie niewielkie zasoby, pozwalające na zabezpieczenie niewielkich zobowiązań finansowych.

Ankietowane podmioty **prowadzą księgowość w następujących formach:**

- Uprozczonej – 23 PES (36,51%)
- Pełnej – 40 PES (63,49%)

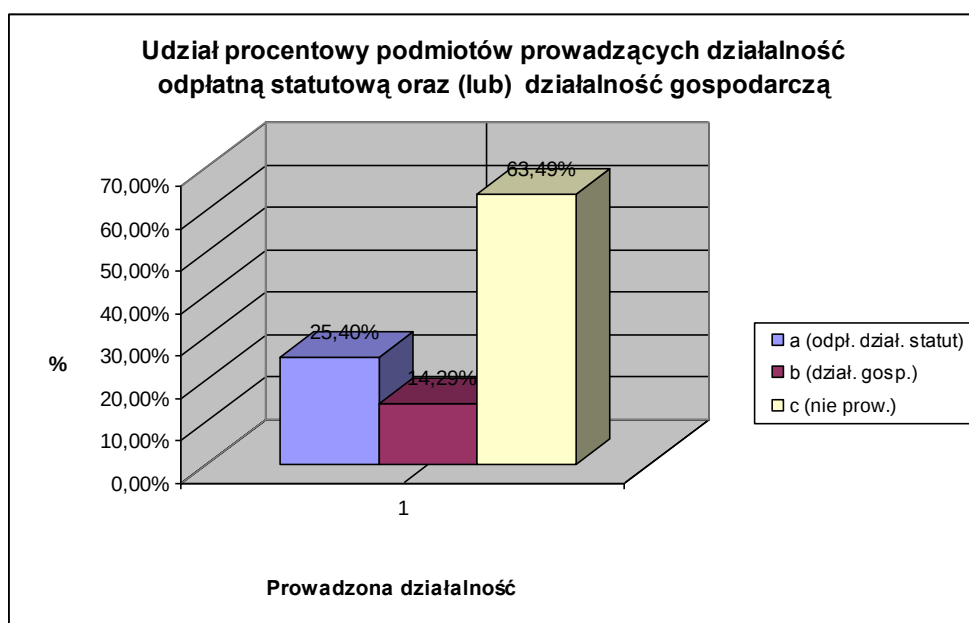
Wykres nr 5 – Formy księgowości prowadzone przez ankietowane PES. Źródło: opracowanie własne.

Część podmiotów prowadzi **działalność odpłatną oraz działalność gospodarczą**. Spośród podmiotów objętych badaniem:

- 40 prowadzi jedynie nieodpłatną działalność statutową (63,49%)
- 16 prowadzi odpłatną działalność statutową (25,40%)
- 9 prowadzi działalność gospodarczą (14,29%).

Działalność statutową odpłatną oraz działalność gospodarczą prowadzą jednocześnie 4 podmioty. Liczba podmiotów prowadzących odpłatną działalność statutową jest zbliżona do stanu z 2009 r. wynoszącego 26,15%. Zauważalny jest natomiast wzrost liczby organizacji prowadzących działalność gospodarczą (w 8,46% w 2009 r.). Na podkreślenie zasługuje fakt, iż przeważająca liczba podmiotów ekonomii społecznej – 63,49 % prowadzi jedynie nieodpłatną działalność statutową.

Dane liczbowe pochodzące z naszego badania przedstawia poniższy wykres:

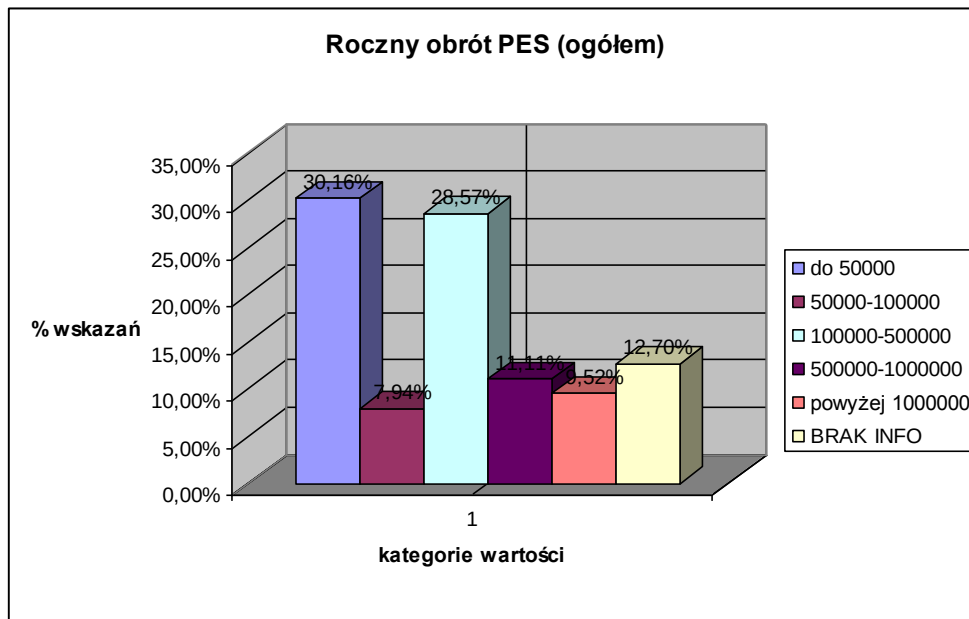

Wykres nr 6 – Udział w badanej grupie podmiotów prowadzących działalność statutową odpłatną oraz działalność gospodarczą. Źródło: opracowanie własne.

Zbadano także **roczne obroty (ogółem) ankietowanych PES**. Ich struktura jest następująca:

- do 50.000,00 zł - 19 wskazań (30,16%),
- 50.000,00 zł -100.000,00 zł – 5 wskazań (7,94%),
- 100.000,00 zł -500.000,00 zł – 18 podmiotów (28,57%)
- 500.000,00 zł – 1.000.000,00 zł – 6 wskazań (9,52%),
- Brak informacji – 8 podmiotów (12,70%).

Wyniki badania zilustrowano na wykresie:

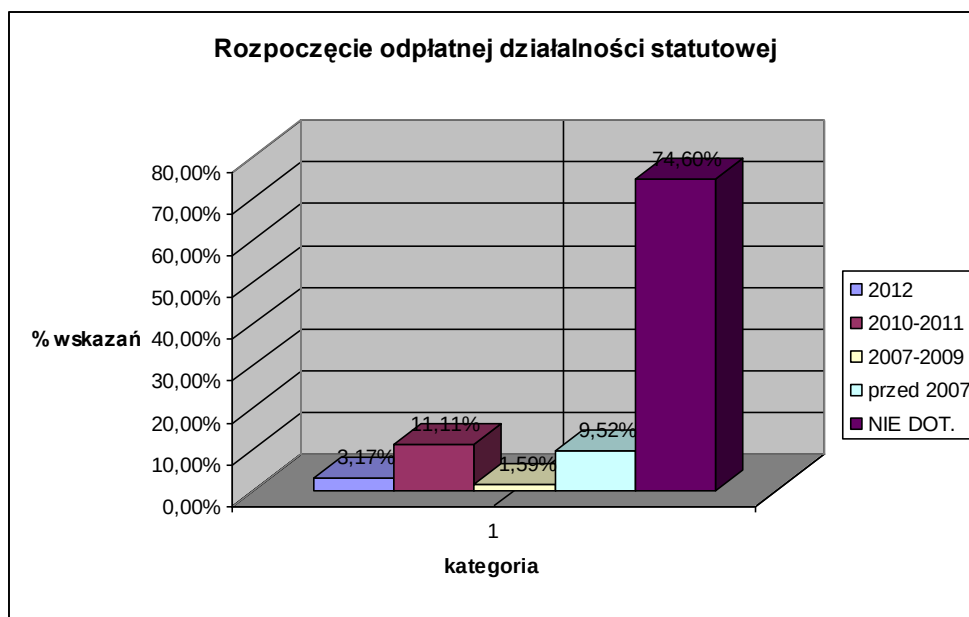
Wykres nr 7 – Roczny obrót ogółem. Źródło: opracowanie własne.

Podczas badania wzięto pod uwagę kwestię **prowadzenia przez PES odpłatnej działalności statutowej oraz działalności gospodarczej**.

Czas rozpoczęcia przez badane podmioty działalności odpłatnej oraz gospodarczej przedstawiają poniższe zestawienia:

DZIAŁALNOŚĆ ODPLATNA – CZAS ROZPOCZĘCIA:

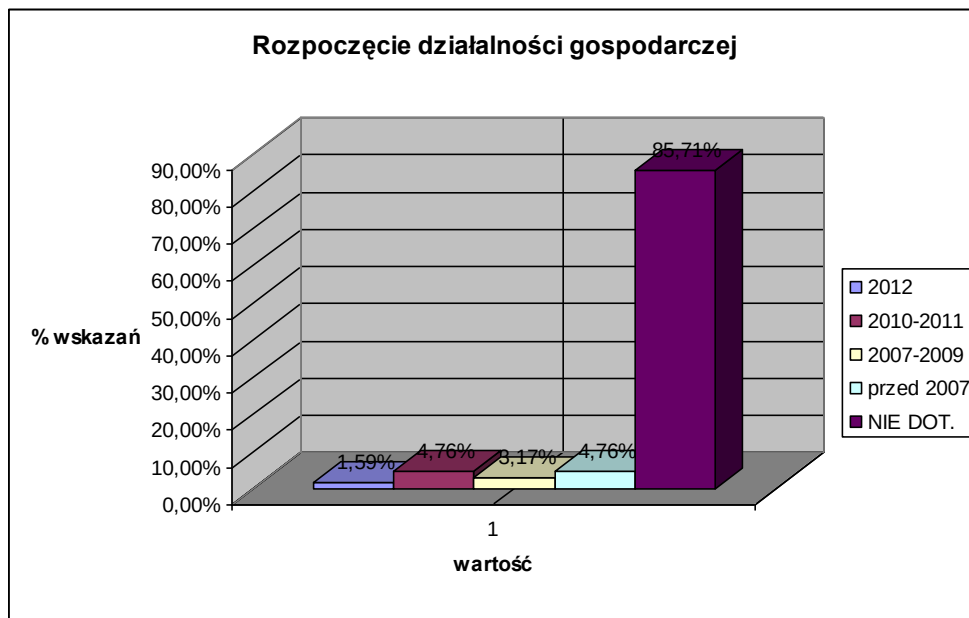
- Rozpoczęcie działalności w 2012 r. – 2 wskazania (3,17% badanych),
- Rozpoczęcie działalności w latach 2010-2011 – 7 podmiotów (11,11% badanych),
- Rozpoczęcie działalności w latach 2007-2009 – 1 wskazanie (1,59% badanych),
- Rozpoczęcie działalności przed 2007 r. – 6 podmiotów (9,52% badanych),
- NIE DOT. – 47 wskazań (74,60% badanych).

Wykres nr 8 – Rozpoczęcie odpłatnej działalności statutowej. Opracowanie własne.

DZIAŁALNOŚĆ GOSPODARCZA – CZAS ROZPOCZĘCIA:

- Rozpoczęcie działalności w 2012 r. – 1 wskazanie (1,59% badanych),
- Rozpoczęcie działalności w latach 2010-2011 – 3 podmioty (4,76% badanych),
- Rozpoczęcie działalności w latach 2007-2009 – 2 wskazania (3,17% badanych),
- Rozpoczęcie działalności przed 2007 r. – 3 podmioty (4,76% badanych),
- NIE DOT. – 54 wskazania (85,71% badanych).

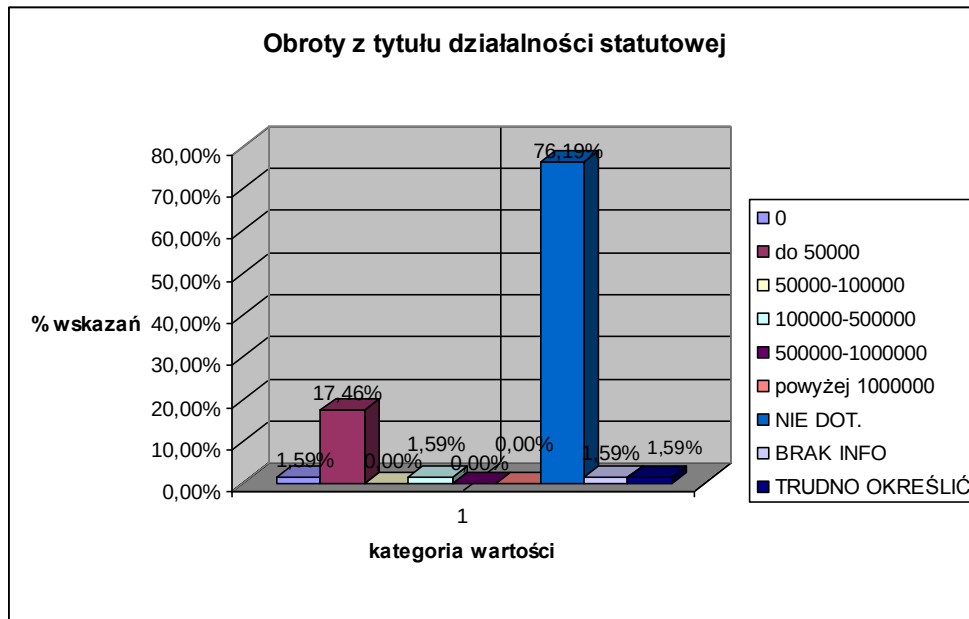

Wykres nr 9 – Rozpoczęcie działalności gospodarczej. Opracowanie własne.

W kontekście pracy nad produktem finalnym projektu innowacyjnego zbadano również przychody PES z tytułu prowadzonej przez nie odpłatnej działalności statusowej oraz działalności gospodarczej. Poniżej przedstawiono wyniki w przedmiotowej kwestii:

DZIAŁALNOŚĆ ODPLATNA – OBROTY:

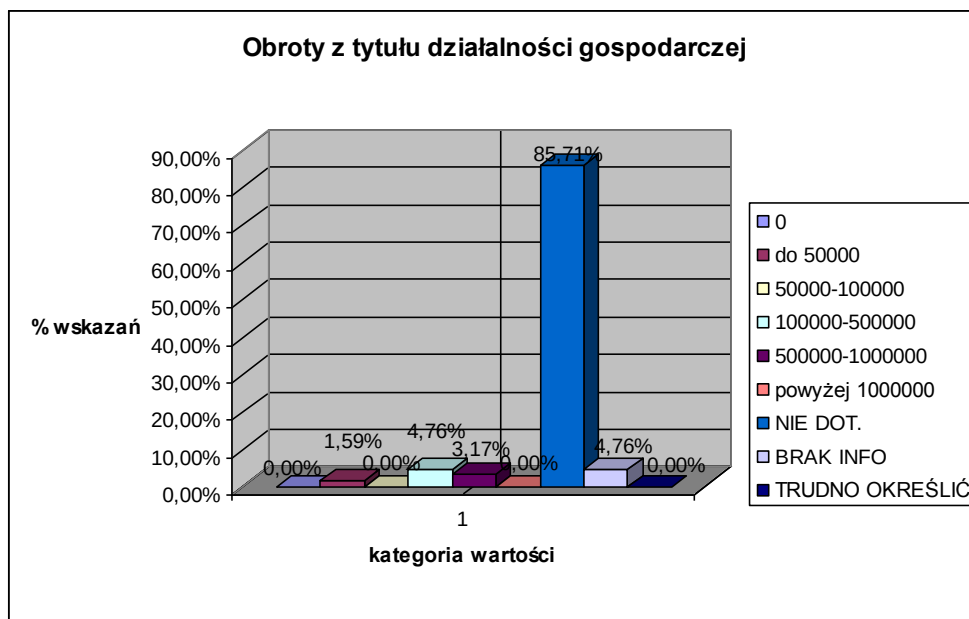
- Brak – 1 podmiot, 1,59%,
- Do 50.000,00 zł – 11 podmiotów, 17,46%,
- Od 50.000,00 zł do 100.000,00 zł – żaden podmiot,
- Od 100.000,00 zł do 500.000,00 zł – 1 podmiot, 1,59%,
- Od 500.000,00 zł do 1.000.000,00 zł – żaden podmiot,
- Powyżej 1.000.000,00 zł – żaden podmiot,
- Nie dot. – 48 wskazań, tj. 76,19% badanych,
- Brak informacji o 1 podmiocie (1,59% badanych),
- Odpowiedź „trudno określić” – udzielona przez 1 podmiot (1,59%).

Wykres nr 10 – Obroty z tytułu odpłatnej działalności statutowej. Opracowanie własne.

DZIAŁALNOŚĆ GOSPODARCZA – OBROTY:

- Do 50.000,00 zł – 1 podmiot, 1,59%,
- Od 50.000,00 zł do 100.000,00 zł – żaden podmiot,
- Od 100.000,00 zł do 500.000,00 zł – 3 podmioty, 4,76%,
- Od 500.000,00 zł do 1.000.000,00 zł – 2 podmioty, 3,17%,
- Powyżej 1.000.000,00 zł – żaden podmiot,
- Nie dot. – 54 wskazania, tj. 85,71% badanych,
- Brak informacji o 3 podmiotach (4,76% badanych).

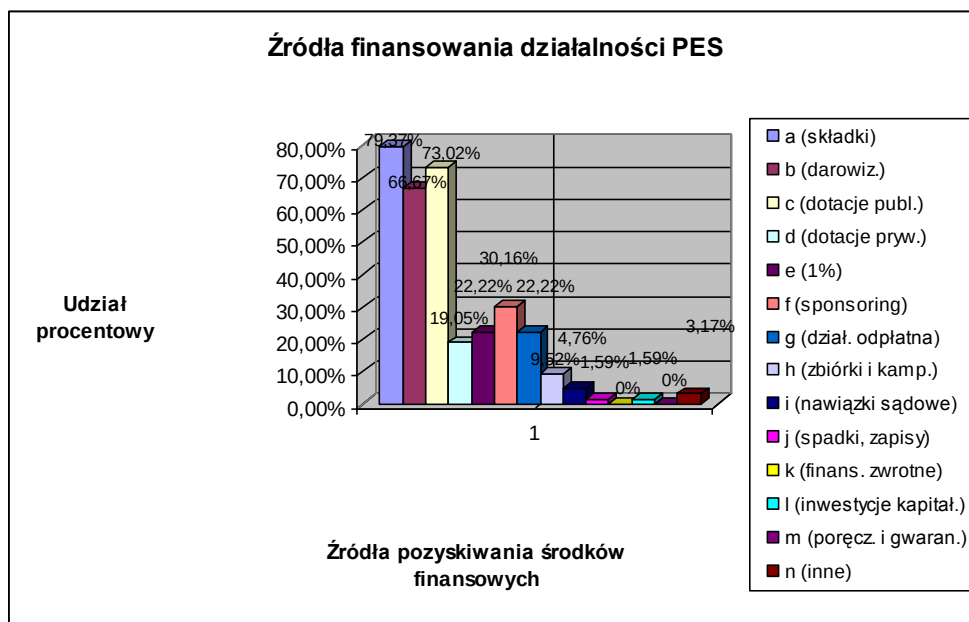

Wykres nr 11 – Obroty z tytułu działalności gospodarczej. Opracowanie własne.

Przytoczone powyżej dane finansowe pokazują stosunkowo niskie obroty prowadzonej działalności badanych PES. Dla niektórych z PES wysokość obrotów może być barierą w ubieganiu się o pożyczki. Stąd postuluje się,

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

aby w opracowanej procedurze udzielania pożyczek dla PES możliwie ograniczyć wagę czynnika wielkości obrotów z prowadzonych przez PES form działalności.

Wykres nr 12 – Źródła finansowania działalności PES. Opracowanie własne.

W wyniku przeprowadzonego badania ankietowego określono następujące źródła finansowania działalności PES:

- a) składki członkowskie – 50 podmiotów, 79,37 % badanych PES
- b) darowizny na rzecz PES – 42 podmioty, 66,67 %
- c) dotacje ze środków publicznych – 46 podmiotów, 73,02 % badanych ES
- d) dotacje ze środków prywatnych – 19,05 %
- e) odpisy z podatku 1 % na rzecz podmiotów pożytku publicznego – 12 podmiotów, 22,22 %
- f) sponsoring – 14 podmiotów, 30,16 %
- g) prowadzenie działalności odpłatnej – 12 podmiotów, 22,22 %
- h) zbiórki publiczne i kampanie społeczne – 6 podmiotów, 9,52 % badanych PES
- i) otrzymywane nawiązki sądowe – 3 pomioty, 4,76 %
- j) spadki i zapisy – 1 podmiot, 1,59 %
- k) finansowanie zwrotne – brak wskazań, 0 %
- l) przychody z inwestycji kapitałowych – 1 podmiot, 1,59 %
- m) poręczenia i gwarancje – brak wskazań, 0 %
- n) inne – 2 podmioty, 3,17 %

Z przeprowadzonego badania wynikają widoczne tendencje w źródłach finansowania działalności PES. Można zauważyć i wyraźnie wydzielić ze względu na częstotliwość deklarowania jako źródło finansowania trzy grupy przychodów PES.

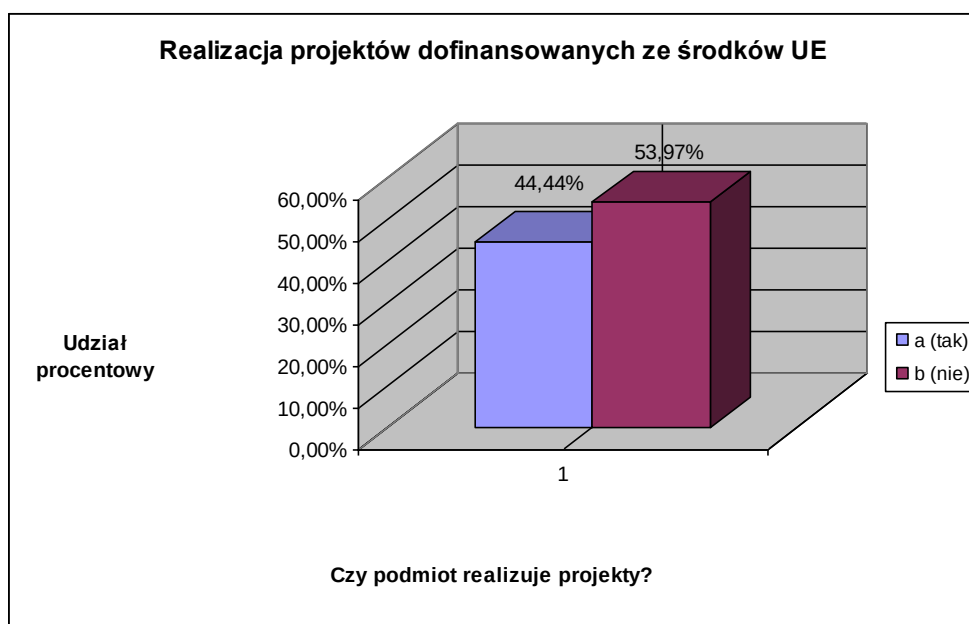
Pierwszą z nich nazwalibyśmy powszechnie dostępnymi źródłami finansowania działalności PES - są składki członkowskie, dotacje ze środków publicznych oraz otrzymywane darowizny. Każdy z tych trzech źródeł przychodu deklarowany jest przez minimum 2/3 badanych PES.

Kolejna kategoria – to te źródła przychodów PES, które występują u około 20 – 30 % PES. Są to: sponsoring, odpisy z podatku 1 % na rzecz podmiotów pożytku publicznego, prowadzenie działalności odpłatnej oraz dotacje ze środków prywatnych.

Wreszcie ostatnią kategorią są przychody występujące sporadycznie (u mniej niż 10 % badanych PES). Są to: zbiórki publiczne i kampanie społeczne, otrzymywane nawiązki sądowe, spadki i zapisy, przychody z inwestycji kapitałowych oraz przychody inne wśród których wskazano prowizje z tytułu wykonywania zadań powierzonych przez administrację publiczną oraz kontrakt z NFZ.

6. UDZIAŁ PES W ABSORPCJI ŚRODKÓW UE I ZWIĄZANE Z TYM TRUDNOŚCI

Część spośród ankietowanych podmiotów realizuje projekty dofinansowane ze środków Unii Europejskiej, realizując w ten sposób cele statutowe (tu głównie projekty PO KL) oraz stwarzając możliwości logistyczne dla wsparcia i rozwoju własnej działalności (inwestycje).

Wykres nr 13 – Realizacja przez PES projektów dofinansowanych ze środków UE. Źródło: opracowanie własne.

Na pytanie **czy Państwa organizacja realizowała/realizuje projekty dofinansowane ze środków UE?** odpowiedź twierdzącą udzieliły 28 PES - 44,44 % respondentów badania, zaś negatywną 34 PES - 53,97 % ankietowanych przedstawicieli PES. Brak odpowiedzi na to pytanie wystąpił w 1 ankiecie, co stanowi 1,59 %. *Badania potencjału organizacji pozarządowych* przeprowadzonego w 2009 r. na grupie 130 organizacji pozarządowych przez Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego wykazało iż 78 % wszystkich organizacji pozarządowych w naszym województwie pracuje metodą projektową. Nie pytano w tym badaniu o źródła finansowania realizowanych projektów.

Ciekawe wnioski wynikają też z porównania naszego badania z wynikami zawartymi w opracowaniu *Polskie organizacje pozarządowe 2010*. Najważniejsze pytania, podstawowe fakty autorstwa Jadwigi Przewłockiej na zlecenie Klon/Jawor w 2010 r. Z tego badania wynika, iż w latach 2009 – 2010 aplikowało o środki UE 28 % organizacji pozarządowych (15 % skutecznie, 13 % bez powodzenia). Porównanie wyników obu badań stawia kujawsko-pomorskie PES w korzystnym świetle. Analizując te dane można zauważyć wysoką aktywność kujawsko-pomorskich PES w zakresie pozyskiwania zewnętrznych źródeł finansowania działalności statutowej poprzez

aplikowanie o środki pochodzące z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej. Ma to także duże znaczenie w kontekście projektu innowacyjnego „Fundusz Pożyczkowy ES” gdyż realizacja tych projektów może wymagać okresowego wsparcia w postaci pożyczki.

Wykres nr 14 – Najczęstsze problemy zw. z realizacją przez PES projektów dofinansowanych ze środków UE. Źródło: opracowanie własne.

Wśród najczęstszych problemów z realizacją projektów dofinansowywanych ze środków UE wymieniono:

- a) brak płynności finansowej – 22 wskazania w ankietach (34,92 % ogółu badanych PES)
- b) brak środków na wkład własny – 14 wskazań (22,22 %)
- c) inne – 2 wskazania (3,17 %)

Wśród „innych” problemów wskazywano na długą procedurę podpisywania umowy o dofinansowanie.

Odpowiedź na to pytanie potwierdza wcześniejszą obserwację. Podmioty, korzystające ze wsparcia funduszy UE, z dużym prawdopodobieństwem, będą potencjalnymi Pożyczkobiorcami zarówno w zakresie sfinansowania wymaganego w niektórych typach projektów wkładu własnego, jak i w zakresie rozwiązywania problemów z płynnością finansową będącą niejednokrotnie pochodną długiego okresu oczekiwania na podpisanie umowy, jak i na kolejną transzę dotacji.

Poniżej przedstawiono informację na temat **liczby, wartości i długości projektów realizowanych przez PES:**

- Żadnego projektu nie realizuje/realizowało 38 podmiotów (32%)
- 1 projekt realizuje/realizowało 12 podmiotów, (19,05 %),
- 2 projekty realizuje/realizowały 3 PES (4,76%),
- 3 projekty realizują/realizowały 4 (6,35%),
- min. 4 projekty realizuje/realizowało 6 podmiotów (9,52%),
- PES realizują/realizowały 20 projektów o wartość do 50.000,00 zł.

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

- PES realizują/realizowały 11 projektów o wartości od 50.000,00 zł do 500.000,00 zł
- PES realizują/realizowały 8 projektów o wartości od 500.000,00 zł do 1.000.000,00 zł,
- PES realizują/realizowały 8 projektów o wartości 1.000.000,00 zł – 2.000.000,00 zł,
- PES realizują/realizowały 3 projekty o wartości powyżej 2.000.000,00 zł,
- Okres realizacji do 1 roku – 26 projektów,
- Okres realizacji 1 rok-2 lata – 13 projektów,
- Okres realizacji powyżej 2 lat – 7 projektów.

Krótki okres realizacji części projektów oraz niskie wartości pozwalają przypuszczać, iż realizowane są/były w ramach inicjatyw oddolnych PO KL, co znajduje potwierdzenie chociażby w obszarach działalności ankietowanych PES. Wiele z nich to podmioty ukierunkowane na rozwój lokalny.

7. ZAPOTRZEBOWANIE PES W ZAKRESIE FINANSOWANIA ZWROTNEGO. BARIERY W DOSTĘPIE DO POŻYCZEK I KREDYTÓW DOSTĘPNYCH NA RYNKACH KOMERCYJNYCH

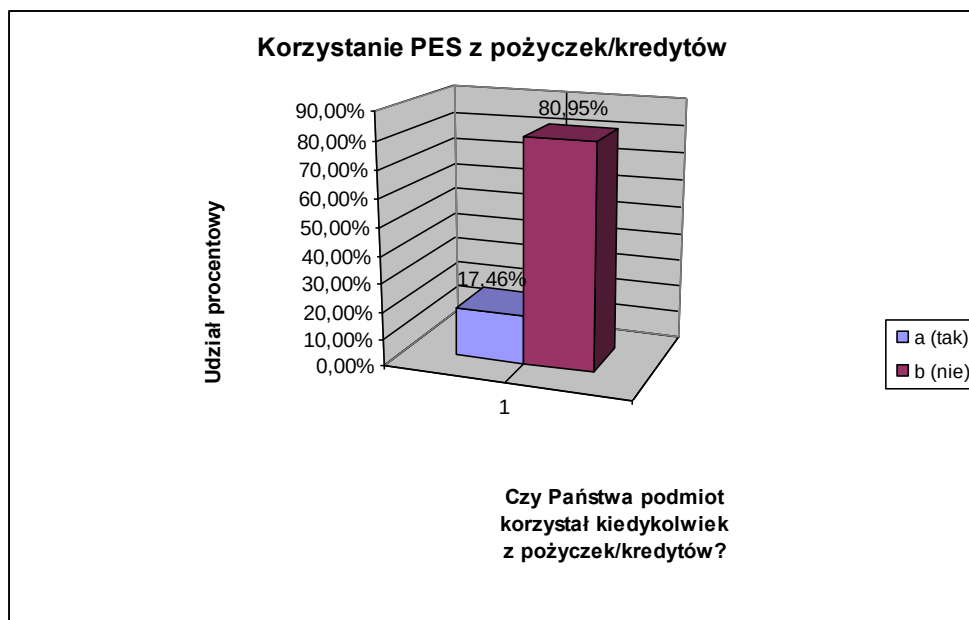
Z przeprowadzonego badania ankietowego PES wynika iż:

a) korzystało z pożyczek lub kredytów – 11 podmiotów (17,46 % badanych PES)

b) nie korzystało z pożyczek lub kredytów – 51 podmiotów (80,95 %)

W jednym przypadku nie udzielono żadnej odpowiedzi na to pytanie, co stanowi 1,59 % otrzymanych odpowiedzi.

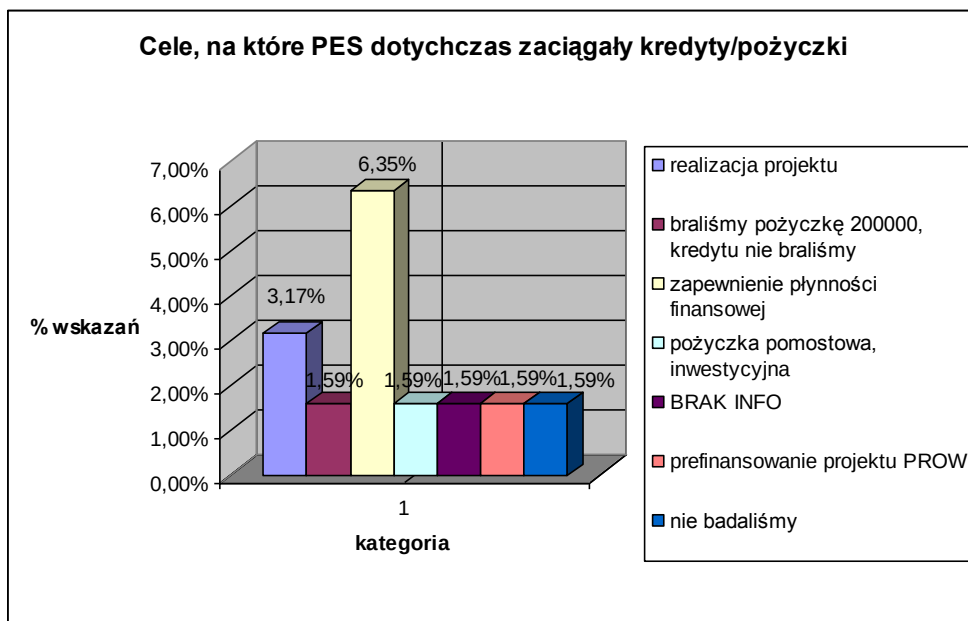
Oznacza to, iż pożyczki są mało dostępnym instrumentem finansowym dla podmiotów sektora ekonomii społecznej. Jest to szansą dla realizowanego projektu na wypracowanie produktu mającego duży potencjał popytowy.

Wykres nr 15 – Korzystanie przez PES z pożyczek/kredytów. Źródło: opracowanie własne.

W kontekście zadeklarowanego przez część ankietowanych faktu korzystania z zewnętrznych zwrotnych form finansowania zapytano PES o **cele, na jakie dotychczas zaciągali zobowiązania finansowe**. Uzyskano tu następujące odpowiedzi:

- realizacja projektu – 2 wskazanie (3,17% badanych),
- braliśmy pożyczkę 200.000,00 zł, kredytu nie braliśmy 1 wskazanie (1,59%),
- zapewnienie płynności finansowej – 4 wskazania (6,35%),
- pożyczka pomostowa, inwestycyjna – 1 wskazanie (1,59%),
- prefinansowanie projektu PROW – 1 wskazanie (1,59%),
- nie badaliśmy – 1 wskazanie (1,59%).

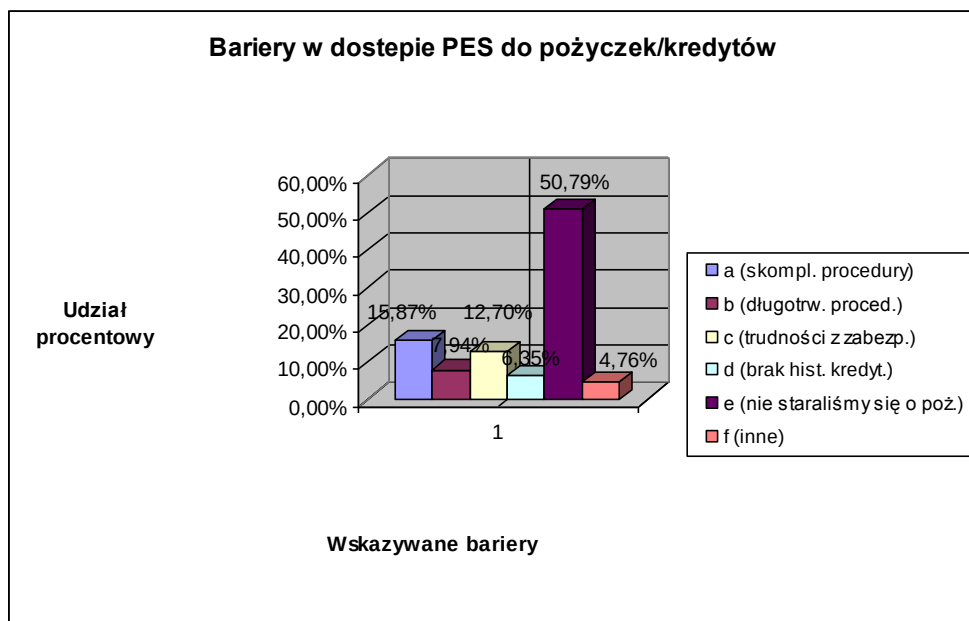
Wykres nr 16 Cele zaciąganych dotychczas pożyczek/kredytów. Opracowanie własne.

Odpowiadając na pytanie o *bariery w dostępie PES do pożyczek lub kredytów* wskazano na:

- skomplikowane procedury – 10 wskazań (15,87 %)
- długotrwałe procedury – 5 wskazań (7,94 %)
- trudności z zabezpieczeniem pożyczki lub kredytu – 8 wskazań (12,70 %)
- brak historii kredytowej – 4 wskazania (6,35 %)
- nie staraliśmy się o pożyczkę – 32 wskazania (50,79%)
- inne problemy – 3 wskazania (4,76 %)

Wśród „innych” barier wskazywano brak majątku podmiotu, brak działalności gospodarczej oraz zbyt wysokie oprocentowanie pożyczek/kredytów.

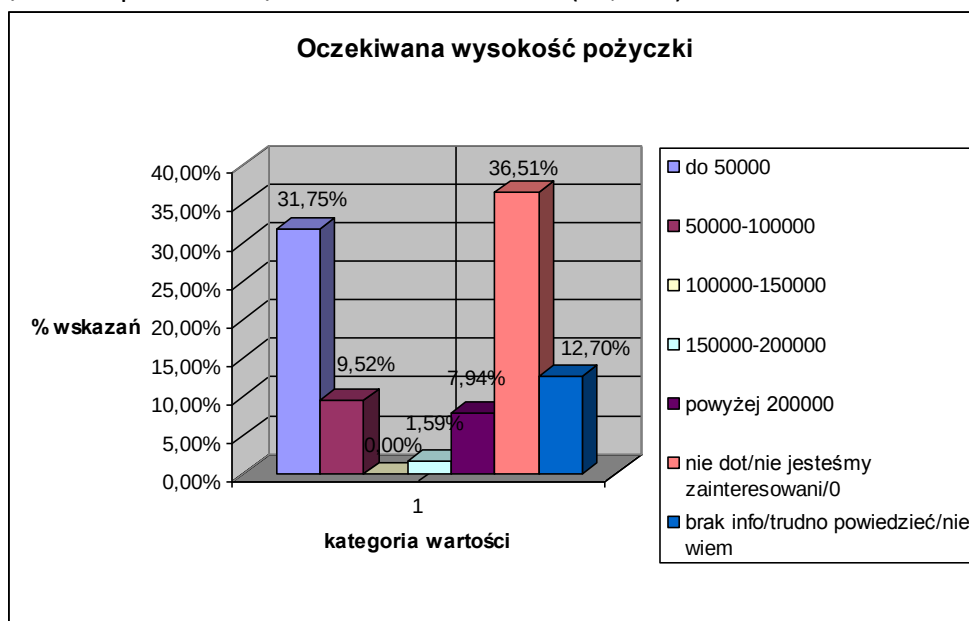
Odpowiedzi na to pytanie pokazują główne zagrożenia jakie powinny zostać pokonane, aby produkt pożyczki dla PES miał szansę na znaczący sukces. Oczywiście należy rozgraniczyć bariery wewnętrzne i zewnętrzne w stosunku do Pożyczkodawcy. Bariery wewnętrzne takie jak opisane w podpunktach a i b powyżej powinny być bezwzględnie rozwiązane. W przypadku barier leżących po stronie Pożyczkobiorcy zaleca się wzięcie ich pod uwagę przy opracowywaniu procedury udzielania pożyczek dla PES.

Wykres nr 17 – Bariery w dostępie PES do pożyczek/kredytów. Źródło: opracowanie własne.

Jednym z celów badania było również określenie **preferencji i potrzeb PES co do oczekiwanej wysokości pożyczki** jako produktu finalnego. Preferencje ankietowanych przedstawiają się następująco:

- Do 50.000,00 zł – 20 podmiotów (31,75% badanych),
- 50.000,00-100.000,00 – 6 podmiotów (9,52%),
- 100.000,00 zł -150.000,00 zł – żaden podmiot,
- 150.000,00 zł – 200.000,00 zł – 1 wskazanie (1,59%),
- Powyżej 200.000,00 zł – 5 podmiotów (7,94%),
- Nie dot./nie jesteśmy zainteresowani/0 – 23 wskazanie (36,51%),
- Brak info/trudno powiedzieć/nie wiem – 8 wskazań (12,70%).

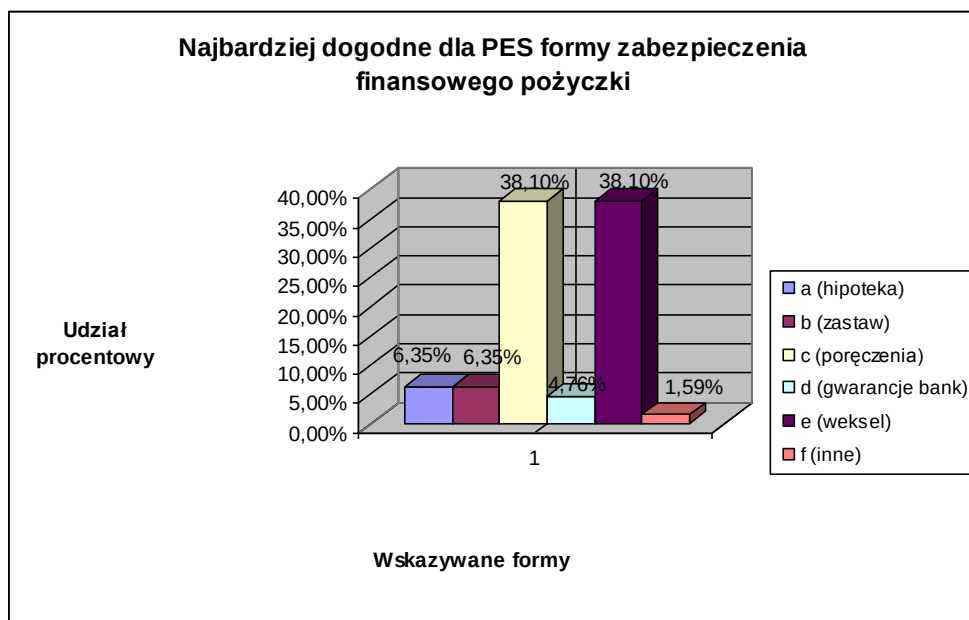
Wykres nr 18 - Oczekiwana wysokość pożyczki. Opracowanie własne.

Przedstawione powyżej dane świadczą o największym zainteresowaniu małymi pożyczkami w kwotach do 50 000 zł. Porównując te dane z informacjami o stosunkowo niewysokich obrotach PES rekomenduje się koncentrowanie na udzielaniu w pierwszej kolejności pożyczek w kwotach do 50 000 zł nie ograniczając jednak dostępu do tego narzędzia największym PES w regionie mającym zapotrzebowanie na dużo większe wsparcie finansowe w postaci pożyczki.

Z zaproponowanych w badaniu form zabezpieczenia finansowego pożyczki przedstawiciele PES biorący udział w badaniu wskazali:

- a) hipoteka – 4 podmioty (6,35 %)
- b) zastaw – 4 podmioty (6,35 %)
- c) poręczenia – 24 podmioty (38,10 %)
- d) gwarancje bankowe – 3 podmioty (4,76 %)
- e) weksel – 24 podmioty (38,10 %)
- f) inne – 1 podmiot (1,59 %)

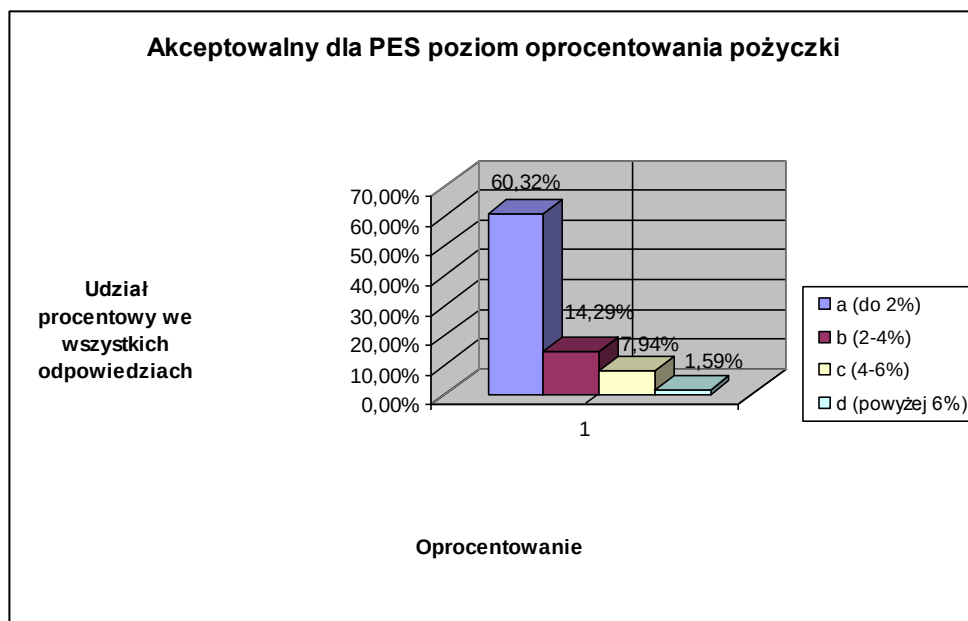
Jeden z ankietowanych podmiotów zaproponował inną formę zabezpieczenia - umowę o dofinansowanie zadania publicznego. W trzech ankietach (4,76 %) nie udzielono żadnej odpowiedzi na powyższe pytanie .

Wykres nr 19 – Najbardziej dogodne formy zabezpieczenia finansowego pożyczki. Źródło: opracowanie własne

Analiza odpowiedzi na to pytanie wskazuje, iż najbardziej dogodnymi formami zabezpieczenia pożyczki dla PES są poręczenia oraz weksel. Wszystkie pozostałe formy zabezpieczeń nie znalazły znaczącej aprobaty wśród respondentów naszego badania. Podkreśla to z jednej strony potrzebę szerokiego wachlarza form zabezpieczenia pożyczki, jak i dość jednoznacznie wskazuje na poręczenie i weksel jako najbardziej dogodne dla PES formy zabezpieczenia pożyczki. Warta rozważenia jest też propozycja przedstawiona w polu do uzupełnienia - umowa o dofinansowanie zadania publicznego lub szerzej umowa PES z jednostką samorządu terytorialnego.

Kolejną kwestią będącą przedmiotem naszego badania był **akceptowalny dla PES poziom oprocentowania pożyczki**. Odpowiedzi na to pytanie prezentuje wykres:

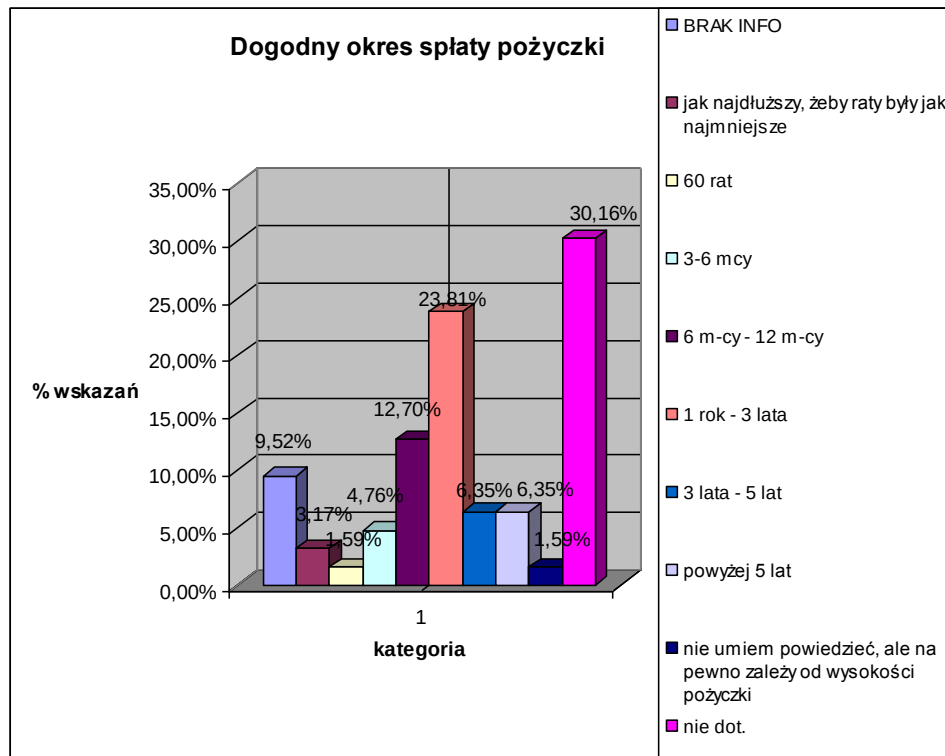
Wykres nr 20 – Akceptowalny dla PES poziom oprocentowania pożyczki. Źródło: opracowanie własne

- a) oprocentowanie do 2 % - 38 podmiotów (60,32 %)
 - b) oprocentowanie 2 – 4 % - 9 podmiotów (14,29 %)
 - c) oprocentowanie 4 – 6 % - 5 podmiotów (7,94 %)
 - d) oprocentowanie powyżej 6 % - 1 podmiot (1,59 %)
- Brak odpowiedzi na to pytanie – 10 ankiet tj. 15,87 % badanych PES.

Analiza odpowiedzi na to pytanie jednoznacznie wskazuje, iż akceptowalny poziom oprocentowania pożyczki dla PES wynosi 2 %. Pożyczki o wyższym oprocentowaniu będą produktem, w opinii samych PES, mało atrakcyjnym a tym samym o stosunkowo niskim potencjale popytowym.

Na pytanie o **najbardziej dogodny okres spłaty pożyczki** padły następujące odpowiedzi:

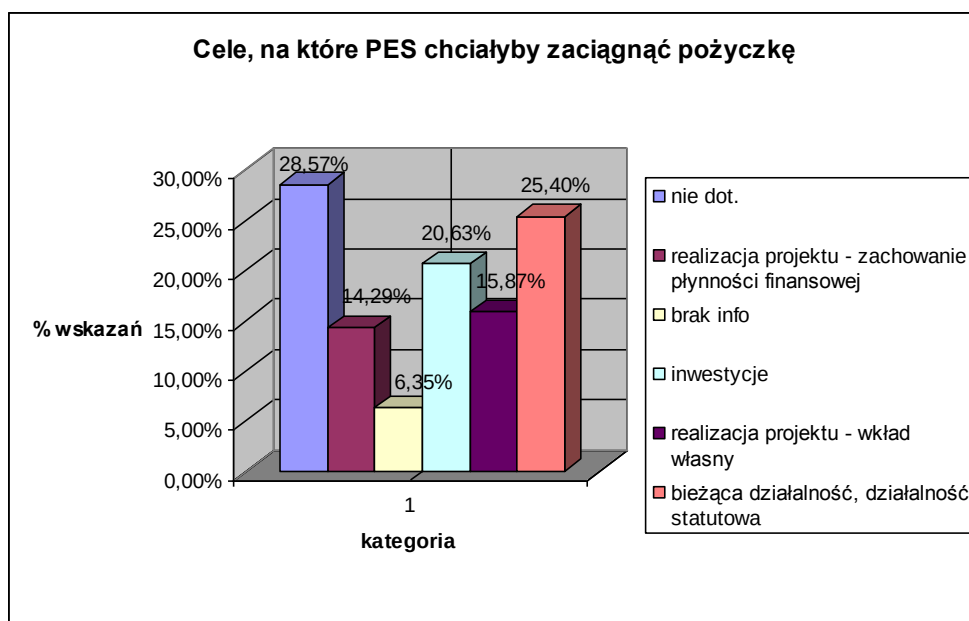
- jak najdłuższy, żeby raty były jak najmniejsze – 2 wskazania (3,17% badanych),
- 60 rat – 1 wskazanie (1,59%),
- 3-6 miesięcy – 3 wskazania (4,76%),
- 6-12 miesięcy – 8 wskazań (12,70%),
- 1 rok 3 lata – 15 wskazań (23,81%),
- 3 lata – 5 lat – 4 wskazania (6,35%),
- Powyżej 5 lat – 4 wskazania (6,35%),
- nie umiem powiedzieć, ale na pewno zależy od wysokości pożyczki – 1 wskazanie (1,59%),
- brak informacji – 6 podmiotów (9,52%),
- nie dotyczy – 19 podmiotów (30,16%)

Wykres nr 21 - Dogodny okres spłaty pożyczki. Opracowanie własne.

Równie istotny z punktu widzenia oceny potencjalnego pożyczkobiorcy jest **cel, jakiemu przyznane środki mają posłużyć**. Ankietowana grupa wskazała następujące cele:

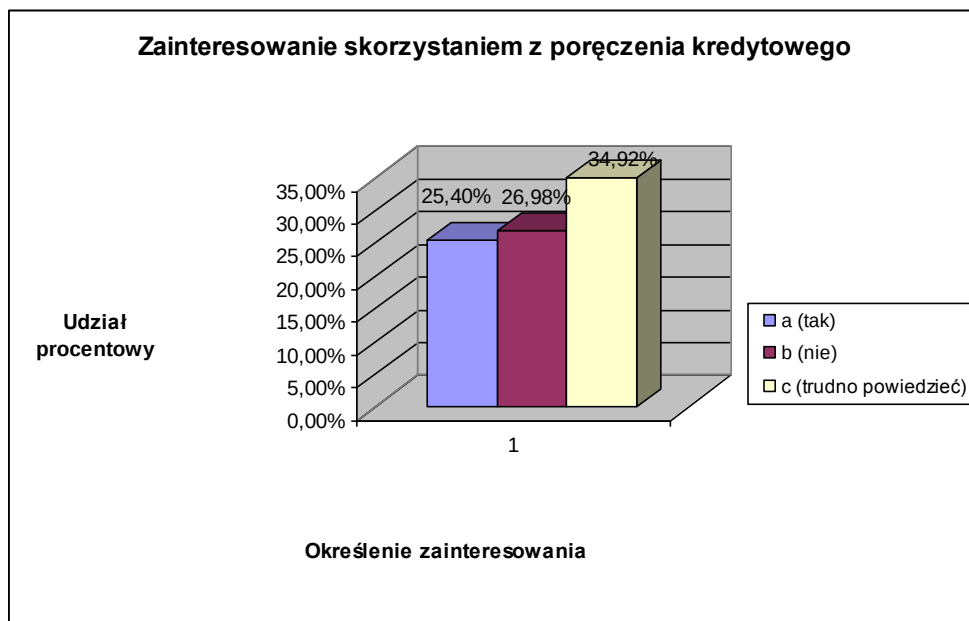
- bieżąca działalność, działalność statutowa – 16 wskazań (25,40% badanych),
- inwestycje – 13 wskazań (20,63%),
- realizacja projektu - wkład własny: 10 wskazań (15,87%),
- realizacja projektu - zachowanie płynności finansowej – 9 wskazań (14,29%),
- brak informacji – 4 podmioty (6,35%),
- nie dotyczy – 18 (28,57%).

Wykres nr 22 - Cel pożyczki, którą PES chciałby zaciągnąć. Opracowanie własne.

Na pytanie o **zainteresowanie skorzystaniem z poręczeń kredytowych** udzielono następujących odpowiedzi:

- a) tak – 25,40 %
- b) nie – 26,98 %
- c) trudno powiedzieć – 34,92 %
- Brak odpowiedzi na to pytanie – 12, 7 % (8 PES)

Wykres nr 23 – Zainteresowanie PES skorzystaniem z poręczenia kredytowego. Źródło: opracowanie własne

Wydaje się, iż powyższy wykres świadczy o stosunkowo niskiej znajomości oferty funduszy poręczeń kredytowych. Porównując odpowiedź na pytanie o preferowane formy zabezpieczenia pożyczki – 38,10 % wskazań na poręczenie kredytowe z powyższym wykresem można odnieść wrażenie, iż PES znające ofertę funduszy poręczeń kredytowych są nią potencjalnie zainteresowane. Wciąż jednak jest duża liczba PES (około 50 %) które odpowiedziały trudno powiedzieć lub nie udzieliły żadnej odpowiedzi na to pytanie. Świadczy to o wspomnianym już braku znajomości oferty funduszy poręczeń kredytowych.

8. PODSUMOWANIE

Badanie przeprowadzono metodą ankietową w lutym 2012 roku na próbie 63 instytucji sektora ekonomii społecznej. Wśród nich przeważały stowarzyszenia i fundacje. Większość badanych PES funkcjonuje na rynku od ponad 5 lat, mając już ugruntowaną pozycję. Wzór ankiety wykorzystanej w tym badaniu stanowi załącznik nr 1 niniejszego raportu. Za dobór próby oraz zebranie ankiet odpowiadał Zamawiający tj. CISTOR Stowarzyszenie Partnerstwo Społeczne. Dodatkowo w dniu 9 lutego br. przeprowadzono konsultacje społeczne których celem było poznanie potrzeb instytucji sektora ekonomii społecznej w zakresie dodatkowego wsparcia ich działalności w postaci umożliwienia ubiegania się o pożyczki na finansowanie działalności PES. Szczegółowe informacje na temat przeprowadzonych konsultacji zawarte są w rozdziale 2 niniejszego raportu, natomiast rozdział 3 zawiera opis metodologii tego badania.

Zainteresowanie otrzymaniem pożyczki wyraziły 32 z 63 przebadanych instytucji (50,79 %), z czego większość tj. 20 PES zadeklarowało potrzebę pożyczki w kwocie do 50 000 zł. Warto

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

zauważyć jednak, iż 5 PES zadeklarowało potrzeby pożyczek o wartości przekraczającej 200 000 zł. Wskazuje to na potrzebę przygotowania szerokiej oferty pożyczek dostosowanej do zróżnicowanych potrzeb PES. Najpilniejsze wydają się być pożyczki do 50 000 zł przeznaczone na bieżące finansowanie działalności PES – głównie mające na celu poprawę płynności finansowej w okresie oczekiwania na kolejną transzę dotacji lub w trudnym dla PES okresie przełomu roku kalendarzowego gdy kończą się środki ze „starego roku”, a nowe dotacje uruchomiane przez jednostki sektora finansów publicznych (głównie samorządu terytorialnego) nie są jeszcze dostępne. Pożyczki takie powinny być łatwo dostępne, zabezpieczane poręczeniem funduszu kredytowego i/ lub wekslem a oprocentowane na poziomie maksymalnie 2 % w skali roku. Drugą kategorią stanowią pożyczki na cele inwestycyjne. Zapotrzebowanie na nie jest zdecydowanie mniejsze – jedynie co 12 badany PES zadeklarował gotowość ubiegania się o taką pożyczkę. Mogą one mieć duże znaczenie dla rozwoju sektora ekonomii społecznej. Finansowałyby one duże projekty (w konsultacjach jeden z przedstawicieli PES wspominał o planach powołania zakładu aktywizacji zawodowej), które miałyby znaczący wpływ na rozwój świadczonych usług przez podmioty sektora ekonomii społecznej. W tej grupie też znalazłyby się pożyczki dla spółdzielni socjalnych mających duże problemy z doposażeniem się w środki trwałe niezbędne do prowadzenie przez nich działalności gospodarczej. Wydaje się że pożyczki inwestycyjne mogłyby być nieznacznie wyżej oprocentowane niż powszechnie deklarowane 2 %. Powinny one mieć możliwie długi okres spłaty (minimum 60 miesięcy) a zabezpieczone mogłyby być hipoteką remontowanego budynku lub zastawem na środkach trwałych. Również w tym przypadku PES chętnie zabezpieczałyby „duże” pożyczki poręczeniem funduszu poręczeń kredytowych oraz wekslem. Istnieje duża potrzeba indywidualnego podejścia w zakresie określania okresu karencji spłaty kapitału a nawet odsetek w pierwszych miesiącach po uruchomieniu pożyczki.

Należy też podkreślić potrzebę mikro pożyczek na rozpoczęcie działalności PES w kwocie do 20 000 zł. Takie postulaty zostały zgłoszone w trakcie konsultacji społecznych i warto byłoby je wziąć pod uwagę.

Wśród barier utrudniających potencjalne korzystanie z pożyczek PES wskazały, między innymi: skomplikowane i długotrwałe procedury, brak historii kredytowej oraz trudności z zabezpieczeniem pożyczki. Warto byłoby zastanowić się na etapie opracowywania procedur udzielania pożyczek dla PES jak zminimalizować oddziaływanie tychże barier.

Na zakończenie chcielibyśmy jeszcze podkreślić potrzeby PES w zakresie kompleksowości świadczonych usług. Wiele PES oczekuje od instytucji udzielającej pożyczki także wsparcia w zakresie:

- Pomocy ekonomiczno – finansowej przy opracowaniu wniosku o dotację a także biznes planu w przypadku pożyczek inwestycyjnych.
- Doradztwa inwestycyjnego – wsparcia doradczego dla pracowników PES w procesie realizacji i rozliczania inwestycji finansowanych z udzielonej pożyczki
- Usługi „brokera informacji” – pomocy w określaniu średnich cen rynkowych usług i towarów niezbędnych na etapie szacowania wartości inwestycji, a tym samym kwoty potrzebnej pożyczki.

Wszelkie dane analityczne – zestawienia odpowiedzi na poszczególne pytania umożliwiające własną analizę danych ankietowych znajdują się w załączniku nr 2 na końcu niniejszego raportu.

9. ZAŁĄCZNIKI

Załącz. nr 1

ANKIETA *

w ramach badania potrzeb i finansowych możliwości PES

Szanowni Państwo,

Ankieta, o której wypełnienie Państwa prosimy, jest elementem badania potrzeb i finansowych możliwości Podmiotów Ekonomii Społecznej z woj. kujawsko-pomorskiego. Badanie jest częścią projektu „**Fundusz pożyczkowy ES**” współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego. Dane zebrane w niniejszym badaniu będą podstawą dla tworzenia nowego narzędzia finansowania PES, które trafi do funduszy pożyczkowych z całego kraju. Raport zbierający anonimowe informacje na temat kondycji finansowej III sektora trafi w formie elektronicznej do wszystkich podmiotów, które wezmą udział w badaniu.

Z góry dziękujemy za udzielenie rzetelnych odpowiedzi!

Dane podmiotu (wypełnienie dobrowolne):

Nazwa:

Adres siedziby:

Nr tel./fax.....

E-mail:

Osoba do kontaktu:

Tel.

E-mail:

Prosimy o dzielenie odpowiedzi na następujące pytania:

1. Jaka jest forma prawna działalności Państwa podmiotu?

- a) fundacja
- b) stowarzyszenie
- c) spółdzielnia pracy
- d) spółdzielnia inwalidów
- e) spółdzielnia osób niewidomych
- f) spółdzielnia socjalna
- g) zakład aktywności zawodowej
- h) towarzystwo ubezpieczeń wzajemnych

* Formularz ankiety został opracowany przez firmę Inwestor Doradztwo Finansowe -Kredytowo Przemysław Pawlak, ul. Rysia 1, 87-100 Toruń, tel./fax 56 621 95 11, e-mail: biuro@inwestor.biz.

- i) warsztaty terapii zajęciowej
- j) inna: (Jaka?)

2. Jakie są główne cele statutowe Państwa podmiotu?

.....

.....

.....

.....

.....

3. Od kiedy istnieje Państwa organizacja? (rok powstania)

4. Jaka jest wartość majątku, którym dysponuje Państwa organizacja?

5. Czy Państwa podmiot prowadzi księgowość?:

- a) uproszczoną
- b) pełną

6. Czy Państwa podmiot prowadzi:

- a) odpłatną działalność statutową, prowadzoną od: (rok rozpoczęcia)
- b) działalność gospodarczą, prowadzoną od: (rok rozpoczęcia)
- c) nie prowadzi żadnej z powyższych działalności

7. Jaki roczny obrót osiąga Państwa organizacja? (ogółem).....

8. Jakiego rzędu obroty osiąga Państwa podmiot z tytułu działalności:

- a) odpłatnej:
- b) gospodarczej:

9. Z jakich źródeł pochodzą środki, którymi dysponuje Państwa podmiot?

- a) składki członkowskie
- b) darowizny
- c) dotacje ze środków publicznych
- d) dotacje ze środków prywatnych
- e) 1% podatku dochodowego od osób fizycznych
- f) środki przekazywane przez sponsora/-ów
- g) działalność odpłatna
- h) zbiórki publiczne i kampanie

- i) nawiązki sądowe
- j) spadki, zapisy
- k) zwrotne finansowanie przez sektor prywatny
- l) inwestycje kapitałowe
- m) poręczenia i gwarancje
- n) inne:

10. Czy Państwa organizacja realizowała/realizuje projekty dofinansowane ze środków UE?

- a) tak
- b) nie

Jeśli tak, to prosimy określić:

- wartość projektu: 1., 2., 3., 4.,
- okres realizacji: 1., 2.,
- 3., 4.,

11. Jakie problemy dotknęły Państwa organizację w związków z realizacją projektów dofinansowanych ze środków UE?

- a) brak płynności w przekazywaniu środków na konto projektu przez właściwą instytucję wdrażającą
- b) trudności w zabezpieczeniu środków na wkład własny
- c) inne:

.....

.....

12. Czy Państwa organizacja korzystała kiedykolwiek z kredytów/pożyczek?

- a) tak
- b) nie

jeśli tak: na jaki cel?

.....

.....

13. Jakie bariery napotkał Państwa podmiot w procesie starania się o pożyczki/kredyty?

- a) skomplikowane procedury
- b) długotrwałe procedury
- c) brak aktywów niezbędnych do zabezpieczenia pożyczki/kredytu
- d) brak historii kredytowej
- e) nie staraliśmy się o pożyczkę
- f) Inne:

.....
14. Jaka wysokość pożyczki interesowałaby Państwa podmiot?

.....
15. Które z poniższych form zabezpieczenia pożyczki byłyby najbardziej dogodne dla Państwa podmiotu?

- a) hipoteka
- b) zastaw
- c) poręczenie
- d) gwarancje bankowe
- e) weksel
- f) inne:

.....
17. Jaki poziom oprocentowania pożyczki jest dla Państwa organizacji akceptowalny (podano oprocentowanie stałe w skali roku)?

- a) do 2%
- b) od 2% do 4%
- c) od 4% do 6%
- d) powyżej 6%

Uwagi/Komentarz:

.....
.....

18. Jaki okres spłaty byłby dla Państwa podmiotu najdogodniejszy?

19. Czy Państwa podmiot byłby zainteresowany skorzystaniem z poręczeń kredytowych?

- a) tak
- b) nie
- c) trudno powiedzieć

20. Na jakie cele Państwa podmiot chciałby otrzymać pożyczkę?

.....
.....
.....
.....

Dziękujemy za wypełnienie ankiety!

Zał. nr 2

liczba porządkowa		Podmiot											Suma			
skrótowa nazwa PES		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	wskazani	% w		
1. Jaka jest forma prawna działalności Państwa podmiotu?	opcja	a (fundacja)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,00%	
		b (stowarzyszenie)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,00%	
		c (spółdz. pracy)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,00%	
		d (spółdz. inwalid.)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,00%	
		e (spółdz. inwalid.)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,00%	
		f (spółdz. socj.)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,00%	
		g (ZAZ)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,00%	
		h (TUW)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,00%	
		i (WIZ)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,00%	
		j (inne)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,00%	
5. Czy Państwa podmiot prowadzi księgowość?	a (uproszczoną)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,00%		
	b (pełną)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,00%		
6. Czy Państwa podmiot prowadzi:	a (odpł. dział. statut)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,00%		
	b (dział. gosp.)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,00%		
	c (inne praw.)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,00%		
9. Z jakich źródeł pochodzą środki, którymi dysponuje Państwa podmiot?	a (składki)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,00%		
	b (darowiz.)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,00%		
	c (dotacje publ.)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,00%		
	d (dotacje pryw.)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,00%		
	e (1%)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,00%		
	f (sponsoring)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,00%		
	g (dział. odpłatna)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,00%		
	h (zbiórki i kamp.)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,00%		
	i (nawiazki sądowe)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,00%		
	j (spadki, zapisy)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,00%		
10. Czy Państwa organizacja realizowała/realizuje projekty UE?	k (finans. zwrotne)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,00%		
	l (inwestycje kapitał.)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,00%		
	m (pożycz. i gwarant.)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,00%		
	n (inne)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,00%		
	a (tak)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,00%		
	b (nie)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,00%		
	11. Jakie problemy doświadczy Państwa organizacja w zw. z realizacją projektów dofinansowanych ze środków UE?	a (skompl. procedury)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,00%	
		b (dlugotrw. proced.)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,00%	
		c (trudność z zabezp.)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,00%	
		d (brak hist. kredyt.)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,00%	
e (nie staraliśmy się o pożycz.)		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,00%		
f (inne)		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,00%		
12. Czy Państwa organizacja korzystała kiedykolwiek z kredytów/pożyczek?		a (hipoteka)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,00%	
		b (zastaw)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,00%	
		c (pożyczka)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,00%	
		d (gwarancje bank)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,00%	
	e (weksel)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,00%		
	f (inne)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,00%		
	13. Jakimi barierami napotkał podmiot w procesie starania się o pożyczkę?	a (do 2%)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,00%	
		b (2-4%)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,00%	
		c (4-6%)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,00%	
		d (powyżej 6%)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,00%	
a (tak)		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,00%		
b (nie)		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,00%		
14. Które z poniższych form zabezpieczenia pożyczki byłyby najbardziej dogodne dla Państwa podmiotu?		c (trudno powiedzieć)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,00%	
		a (tak)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,00%	
		b (nie)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,00%	
		15. Jaki poziom oprocentowania pożyczki jest dla Państwa organizacji akceptowalny (podano oprocentowanie stałe w skali roku)?	a (tak)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,00%
	b (nie)		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,00%	
	16. Czy Państwa podmiot byłby zainteresowany skorzystaniem z poręczeń kredytowych?		a (tak)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,00%
			b (nie)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,00%
			c (trudno powiedzieć)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,00%
			a (tak)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,00%
			b (nie)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,00%
c (trudno powiedzieć)			0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,00%	

WSKAZANIA						
liczba poządkowa						
Skrócona nazwa PES						
Nr		Opcja				
1. Forma działalności		j (inne)				
2. Cele statutowe						
3. Od kiedy istnieje PES						
4. Wartość majątku						
6. Rok rozpoczęcia działal.		a (statut.) b (gosp.)				
7. Roczny obrót ogółem						
8. Obróty z tyt. działal.		a (statut.) b (gosp.)				
9. Źródła środków podmiotu		n (inne)				
10. Realizacja projektów UE		wartość/okres				
11. Probl. w zw. z proj. UE		c (inne)				
12. Cel pożyczek/kredytów						
13. Bariery w dostępie do pożycz.		f (inne)				
14. Oczekiwana wysokość pożycz.						
15. Możliwe zabezp. pożyczek		f (inne)				
17. Poziom oprocent.		uwagi/koment.				
18. Dogodny okres spłaty						
20. Cel pożyczki						

KATEGORIE ODPOWIEDZI. POWTARZALNOŚĆ WSKAZAŃ

P y t a n i a o t w a r t e o d p o w i e d z i "i n n e" n a p y t a n i a p ó l o t w a r t e	LP		Wskazanie/kategoria	Liczba wystąpień
1. Forma działalności - j (inne)	1			
	2			
	3			
2. Cele statutowe (najczęściej podawane)	1			
	2			
	3			
	4			
	5			
	6			
	7			
3. Od kiedy istnieje PES	1			
	2			
	3			
4. Wartość majątku	1			
	2			
	3			
6. Rok rozpoczęcia działal.	a (statut.)			
	b (gosp.)			
7. Roczny obrót ogółem	1			
	2			
	3			
8. Obroty z tyt. działal.	a (statut.)			
	b (gosp.)			
9. Źródła środków podmiotu - n	1			
	2			
	3			
10. Realizacja projektów UE (wartość/okres)	1			
	2			
	3			
11. Probl. w zw. z proj. UE - c (inne)	1			
	2			
	3			
12. Cel pożyczek/kredytów	1			
	2			
	3			
13. Bariery w dostępie do pożyczek- f (inne)	1			
	2			
	3			
14. Oczekiwana wysokość poż.	1			
	2			
	3			
15. Możliwe zabezp. pożyczek f (inne)	1			
	2			
	3			
17. Poziom oprocent. - najczęstsze uwagi/koment.	1			
	2			
	3			
18. Dogodny okres spłaty	1			
	2			
	3			
20. Cel pożyczki	1			
	2			
	3			

Arkusz nr 2 b – opracowanie własne